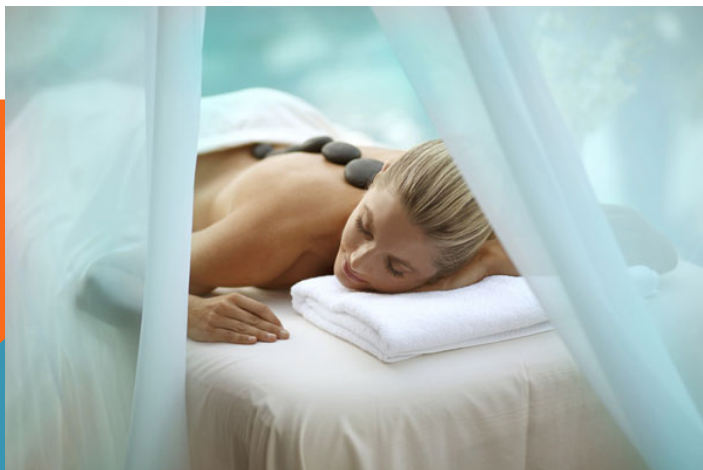

SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA

- XX vek - masovni i nediferencirani turistički proizvod
- poslednje dve decenije - individualizovana turistička ponuda po meri potreba i želja pojedinca

Savremeni turista je dinamičan potrošač koji očekuje aktivan odmor, rekreaciju, zabavu, sam istražuje i osmišljava putovanja, željan je učenja i upoznavanja lokalne zajednice, ekološki je svestan i traži nešto novo, autentično i realno. Veća očekivanja turista posledica su većeg stepena obrazovanja, prethodnih iskustava i znanja, ali i razvoja tehnologija.

- Privredni rast i povećanje nacionalnog dohotka → porast životnog standarda stanovništva.
- Demografski trendovi - starenje stanovništva, urbanizacija, promene u društvenim strukturama, promene u očekivanjima, vrednostima i načinu života i rada, smanjivanje prosečne veličine porodice, rastući broj bračnih parova bez dece, porast nivoa obrazovanja stanovništva .
- Starija populacija → zdravstveni i kulturni turizam
- Mlađe kategorije turista → aktivni odmor i avantura
- na tržištu je primetan trend više kraćih putovanja godišnje.
- Savremena tražnja: visok stepen individualnosti, sofisticiranosti, zahtevi za kvalitetnim turističkim uslugama, rastuća svest o zdravlju i tražnja za uslugama velnes programa, fitness centara i slično.

- Teroristički napadi i sajber terorizam
- Prirodno okruženje i klimatski uslovi
- Tehnološko okruženje (primena savremene informacione i komunikacione tehnologije), Internet.
- ekspanzija nisko-budžetnih avio kompanija, tzv. brzi vozovi koji predstavljaju konkurenciju avio-saobraćaju na udaljenostima do 500 km, brodovi većeg kapaciteta i slično, što je direktno uticalo i na dalji razvoj turizma, a naročito njegovih selektivnih oblika.

Ključni faktor uspeha jedne turističke destinacije:
sposobnost da prepozna brojne promene u ponašanju turista,
ali i u mikro i makro okruženju i da proaktivno deluje.

Svetska turistička organizacija održivi razvoj postavlja
kao imperativ uspešnog razvoja turizma, a upravo se
selektivni oblici turizma smatraju najprihvatljivijim
vidom turističkih aktivnosti i pojam selektivni često se
poistovećuje sa pojmom održivi.

POJMOVNO ODREĐENJE SELEKTIVNOG TURIZMA

Selektivni turizam se može definisati kao organizovanje različitih vidova turizma koji su usklađeni sa prirodnim i društvenim vrednostima lokalne zajednice koji omogućavaju da domaćin i gosti uživaju, da imaju pozitivno i dragoceno iskustvo kroz obostranu interakciju

- počinju se razvijati novi, ali i obnavljati stari, zaboravljeni oblici turizma.
  - kultura ponovno, nakon ere masovnog turizma preuzima ulogu osnovne ponude i razloga dolazaka turista u destinaciju.
  - Započinje i revitalizacija urbanog turizma u gradovima usled kulturnih, sportskih, ali i poslovnih motiva, te ruralnog turizma na selima kao posledice želje ljudi za boravkom u mirnoj sredini u kojoj vlada odsutnost buke i svakodnevne gradske vreve iz koje turisti dolaze.
  - I prirodni resursi doživljavaju svoj turistički procvat, kroz razne oblike rekreacije na vodi (plivanje, ronjenje, kajakarenje, ribolov...), kopnu (šetanje, planinarenje, skijanje, biciklizam...) i u vazduhu (paraglajding...).
-

Kaspára (1976)

- rekreativni turizam
- kulturni turizam
- socijalni turizam
- sportski turizam
- komercijalni turizam
- politički turizam

Alfier

- zdravstveni turizam (talasoterapija, balneoterapija, klimoterapija...),
- sportski i rekreativni turizam na moru, vodama i planinama, sa specifičnim vidovima kao što su itinererni-pešački, konjički (jahački), kružni (ciklički) turizam za "opušteni" odmor u prirodnom okruženju i sl.
- ruralni (seoski) turizam u manjim mirnim primorskim i kontinentalnim naseljima
- kulturni turizam s najrazličitijim sadržajima i oblicima.

Geić (2011)

1) Prema sadržaju boravka, odnosno prema aktivnostima:

zdravstveni i velnes turizam

sportsko-rekreativni i avanturistički turizam

kulturološki turizam (podvrste: religijski turizam, turizam baštine, gastro-enološki, urbani, kongresni i poslovni turizam)

2) Prema obeležju prostora:

ruralni turizam

ekološki turizam

Kruja i Gjurezi (2011)

- avanturistički
- ruralni
- kulturni
- religijski
- ekoturizam
- kulinarski
- wildlife
- turizam baštine i
- medicinski turizam.

1. Oblici turizma zasnovani na kulturnim elementima

Kulturni turizam

Religijski turizam

Gastro turizam

Vinski turizam

Industrijski turizam

Krstarenja

Modni turizam

Filmski turizam

2. Oblici turizma zasnovani na prirodnim elementima

Ruralni turizam

Eko turizam

Geoturizam

Avanturistički turizam

Foto turizam

Biciklistički turizam

Ski turizam

Nautički turizam

Velnes turizam

Lovni turizam

3. Poslovni turizam

4. Socio-patološki oblici turizma

Mračni turizam

Turizam u sirotinjskim naseljima

5. Noviji oblici turizma

Volonterski turizam

Golf turizam

Kaučsurfing

Arhiturizam

Komunistički

Medicinski turizam

Svemirski turizam